

دوشنبه 15 آبان 1391 - 19 ذی الحجه 1433 - 5 نوامبر 2012

رویدادهای مهم 15 آبان در گذر تاریخ ...

رویدادهای مهم 15 آبان در گذر تاریخ

* فرار خانواده های صهیونیستی از ایران در پی بحرانی تر شدن اوضاع ایران (1357 ش)

اشاره:

رژیم شاه در طول سالیان حکومتش، به اشاره اربابان آمریکایی خود، روابطی دوستانه با رژیم صهیونیستی داشت و به همین دلیل، افراد بسیاری از مأموران اطلاعاتی، مستشاران نظامی و بازرگانان رژیم اسرائیل در ایران به سر می بردند. سرانجام در پانزدهم آبان 1357 و با اوج گیری مبارزات اسلامی ملت ایران و نزدیکی زمان پیروزی انقلاب اسلامی، دویست تن از خانواده های اسرائیلی شاغل در ایران، با یک پرواز فوق العاده به تل آویو پایتخت رژیم صهیونیستی بازگشتند.

* تشکیل دولت خون آشام «؛ غلامرضا ازهاری؛ به دستور محمدرضا پهلوی (1357 ش)

اشاره:

پس از سقوط دولت عوام فریب جعفر شریف امامی که بر اثر اشتباهات پی در پی خود، از حل مشکلات عاجز مانده بود، محمدرضا پهلوی، ارتشبد غلامرضا ازهاری رییس ستاد مشترک ارتش را مأمور تشکیل دولت نمود. انتخاب ازهاری به عنوان رییس دولت نظامی، مشکلات تازه ای ایجاد کرد و موجبات تظاهرات و اعتصابات جدیدی را فراهم نمود. در این میان و در اعتراض به این دولت، روزنامه های معروف کشور، کارکنان رادیو و تلویزیون، کارمندان بانک ملی و بانک مرکزی دست از کار کشیدند و التهابی دوباره کشور را فراگرفت. بازداشت دولتمردان از جمله اقدامات عوام فریبانه ای بود که ازهاری برای تسکین افکار عمومی و راضی کردن مردم انقلابی انجام داد که با شکست مواجه گردید و پس از مدتی، ازهاری جای خود را به شاپور بختیار داد.

* اعتراض و مخالفت امام خمینی (ره) با لایحه انجمن های ایالتی و ولایتی رژیم پهلوی (1341 ش)

اشاره:

در پی تصویب لوایح ضد اسلامی انجمن های ایالتی و ولایتی در نیمه مهرماه 1341، حضرت امام خمینی (ره) که از دیرباز در اندیشه فرصتی مناسب برای شکستن قدرت نامشروع شاه و ابهت پوشالی سلطه جهانخواران بودند، در چنین شرایطی، آن فرصت مطلوب را یافته و با فریادی رسا و درهم کوبنده، پرچم مبارزه با استبداد داخلی و سلطه خارجی را به دست گرفتند و نهضت ریشه دار و پر صلابت خویش را آغاز نمودند. ایشان به دنبال اعلام تصویب این لایحه در روزنامه ها، بی درنگ علمای طراز اول قم را به نشست و گفتگو پیرامون تصویب نامه دعوت نمودند و در این جلسه تصمیم گرفته شد مخالفت علمای قم با مفاد تصویب نامه به اطلاع عموم برسد. در ادامه این اعتراض، حضرت امام در تاریخ پانزدهم آبان 1341، تصویب نامه کذایی را خائنه، غلط، نقشه شوم دشمنان اسلام و ملت ایران، جسارت به ساحت قرآن، گناه نابخشودنی و مستوجب توبه و استغفار دولت شمرده و در تلگراف دیگری به اسدالله علم، نخست وزیر وقت، به وی هشدار دادند. هنوز چند روزی از آغاز نهضت نگذشته بود که امام، مبارزه با رژیم حاکم و سلطه بیگانه را به مرحله نوین سیاسی - مذهبی وارد نمودند و برای اولین بار در تاریخ مرجعیت شیعه، پای همه ملت را به مبارزه کشانیدند. بر اثر پایداری مردم و رهبری علما در مخالفت با این لایحه که شرط اسلام برای انتخاب نمایندگان مجلس و سوگند به قرآن حذف شده بود، لغو این تصویب نامه در 10 آذر 1341 پس از عقب نشینی آشکار و شکست افتضاح آمیز رژیم اعلام گردید.

* آغاز اعتصاب دو ماهه مطبوعات در اعتراض به روی کار آمدن دولت نظامی ازهاری (1357 ش)

اشاره:

اوج گیری نهضت اسلامی و به وقوع پیوستن حوادث خونینی همچون 17 شهریور و 13 آبان 1357 باعث شد تا محمدرضا پهلوی به حربه دیگری متوسل گردد. از این رو، برپایی کابینه نظامی به ریاست ارتشبد غلامرضا ازهاری، به عنوان تلاشی اساسی در راه سرکوبی نهضت و حفاظت از نظام پوسیده شاهنشاهی در دستور کار شاه قرار گرفت. شاه در یک نطق تلویزیونی، انتصاب ازهاری را اعلام کرد و دولت ازهاری در اولین اقدام خود، مراکز خبری و جراید را به اشغال نیروهای نظامی خویش درآورد. اولین واکنش نسبت به این مسأله، اعتصابی فراگیر و همگانی در مطبوعات بزرگ و سابقه دار ایران بود. مطبوعات اعلام کردند: «؛ از لحظاتی که قلم اسیر سرنیزه شد، سوگند یاد کردیم و شرافت قلم را وثیقه قرار دادیم که در حکومت نظامیان به این دلیل که آزادی انسان ها پایمال است، دست از کار بکشیم و چنین کردیم.« با پایان دوره حاکمیت دولت نظامی و آغاز به کار دولت بختیار، امام خمینی (ره) در پیامی خطاب به مطبوعات فرمودند: «؛ از متصدیان مطبوعات محترم که زیر بار سانسور دیکتاتوری نرفتند تشکر می کنم.« ایشان در ادامه ضمن اشاره به ادعای دولت جدید مبنی بر رفع سانسور فرمودند: «؛ آقایان به کار ادامه دهند و از اعتصاب بیرون آیند تا تکلیف ملت با دولت غیرقانونی معلوم شود.« بر این اساس، جراید پایتخت پس از اعتصابی دو ماهه، از روز 16 دی ماه 57 با محتوایی دگرگون شده در راستای اطلاع رسانی به ملت و پخش اخبار انقلاب منتشر گردیدند.

* استعفای دولت موقت و واگذاری امور اجرایی کشور به شورای انقلاب (1358 ش)

اشاره:

پس از تسخیر سفارت آمریکا در تهران به دست دانشجویان پیرو خط امام و تأیید این حرکت دانشجویی توسط حضرت امام

خميني(ره)، دولت موقت در صدد آزاد ساختن گروگان‌ها و حل مشکل به وسیله مذاکرات سياسي بود که با مخالفت دانشجویان مواجه شد. به دنبال اوج این مخالفت، دولت موقت به طور دسته‌جمعی استعفا کرد که با موافقت حضرت امام روبرو گردید. استعفای بازرگان در پی اعتراض و حملات شدید حوزه علمیه قم، دانشجویان مسلمان پیرو خط امام و گروه‌های اسلامی دیگر به مذاکره و با مقام‌های آمریکایی در الجزایر صورت گرفت. پس از این استعفا، بلافاصله امام امت، امور اجرایی کشور را به شورای انقلاب واگذار کردند تا زمینه را جهت انجام انتخابات ریاست جمهوری فراهم کنند. طول عمر دولت موقت از نیمه بهمن 57 تا نیمه آبان 58 تنها ۹ ماه به طول انجامید. ماموریت شورای انقلاب، تا شکل‌گیری دولت شهید رجایی در مرداد 1359 ادامه یافت.

* رحلت عالم مجاهد آیت الله «#؛ شیخ مهدی نوغانی՛)؛ raquo (ش)

اشاره:

آیت‌الله حاج شیخ مهدی نوغانی در سال 1305 ش (1345ق) در مشهد به دنیا آمد. وی پس از تحصیل دوره ابتدایی، به حوزه علمیه خراسان پیوست و از اساتیدی همچون ادیب نیشابوری اول و دوم، احمد مدرس، میرزا هاشم قزوینی، میرزا مهدی اصفهانی و آیت‌الله محمدهادی میلانی کسب فیض نمود. ایشان به مدت چهارده سال در درس خارج آیت‌الله سیدمحمد هادی میلانی مرجع بزرگ زمان شرکت جست و مورد تأیید آن فقیه کبیر قرار گرفت. آیت‌الله نوغانی سپس به تدریس، اقامه جماعت، ارشاد و راهنمایی مردم، تبلیغ مبانی مذهب و سرپرستی مؤسسات خیریه پرداخت. وی با شروع حرکت مردم مسلمان و آغاز انقلاب اسلامی، در مشهد، پیشاپیش مردم با دستگاه استبداد به مبارزه برخاست و همواره نامش در ذیل اعلامیه‌های روحانیت مبارز مشهد دیده می‌شد. این عالم ربانی سرانجام در نیمه آبان 1371 برابر با 10 جمادی الاول 1413ق در 66 سالگی به دیدار معبود شتافت و رخ در نقاب خاک کشید.

* رحلت فقیه جلیل آیت الله «#؛ سیدمحمد علی مدرس یزدیդ)؛ raquo (ش)

اشاره:

آیت‌الله سید محمدعلی مدرس طباطبایی یزدی در سال 1318 ش (1358 ق) در نجف اشرف و در بیت علم و تقوا و فضیلت به دنیا آمد. وی در دامان پدر بزرگوارش مقدمات را فراگرفت و پس از اتمام سطوح، در محضر آیات عظام سیدمحمد شاهرویدی، میرزا حسن بجنوردی، میرزا باقر زنجان و سیدمحسن حکیم به مدارج والای علمی دست یافت. آیت‌الله مدرسی همزمان، به تدریس سطوح عالی و سپس خارج فقه پرداخت تا اینکه در سال 1361 ش از نجف به حوزه علمیه قم آمد و به تدریس خارج فقه و اصول مشغول گردید. این فقیه جلیل در دوران جنگ تحمیلی، بارها به جبهه‌های حق و یاری رزمندگان اسلام شتافت و در تقویت بیشتر روحیه آنان می‌کوشید. از آیت‌الله مدرسی آثاری برجای مانده که حاشیه بر عروة الوثقی، المضاربه فی الاسلام، الشکره فی الاسلام و مناسک حج از آن جمله‌اند. سرانجام آن عالم بزرگوار بر اثر سکتة مغزی در نیمه آبان 1380 ش برابر با بیستم شعبان 1422 ق در 62 سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد و در حرم مطهر حضرت معصومه(س) به خاک سپرده شد.

* سالروز تأسیس بیمه ایران (1314ش)

اشاره:

در سال ۱۲۶۹ش و در پی مذاکرات دولت‌های ایران و روسیه، امتیاز فعالیت در زمینه بیمه و حمل و نقل، به پولیاکف روسی واگذار شد. پولیاکف امتیاز یادشده را به مدت ۷۵ سال دریافت کرد اما به سبب عدم موفقیت در کارش، چند شرکت روسی دیگر هم در ایران نمایندگی بیمه دایر کردند. سرانجام با تغییر رژیم روسیه، فعالیت این شرکت‌ها هم پایان یافت تا این‌که در سال ۱۳۱۴ش شرکت سهامی بیمه ایران تأسیس شد. پانزدهم آبان‌ماه، تاریخی به یادماندنی در صنعت بیمه کشور است. در سال ۱۳۱۴ش، در چنین روزی، شرکت سهامی بیمه ایران به‌عنوان نخستین شرکت بیمه ایرانی و دولتی تأسیس شد و به‌عنوان بنیان‌گذار صنعت بیمه در کشور آغاز به کار کرد. آغاز فعالیت بیمه ایران (۱۴ آبان ۱۳۱۴ش) را به تعبیری می‌توان ملی شدن صنعت بیمه تلقی کرد. بیمه ایران از آذرماه ۱۳۱۴ش، صدور بیمه‌نامه در رشته‌های مختلف را آغاز نمود و ظرف یک سال در شهرهای مشهد، شیراز، اصفهان، همدان، اهواز و بوشهر نمایندگی تأسیس کرد. هم‌زمان، تعدادی از دانشجویان رشته‌های اقتصاد و تجارت، برای آموختن فنون بیمه به خارج از کشور اعزام شدند. شرکت بیمه ایران موفق شد در همان سال نخست فعالیتش، ۶۲ درصد بازار بیمه کشور را در اختیار بگیرد و سهم مؤسسات خارجی را از ۱۰۰ درصد به ۳۸ درصد کاهش دهد. بیمه ایران هم‌چنین درصد واگذاری اتکائی را از حدود ۹۰ درصد به ۴۴ درصد تقلیل داد و با کاهش نرخ حق بیمه در برخی از رشته‌ها به حدود ۵۰ درصد، در گسترش و توسعه بیمه نقش مؤثری را ایفا کرد به طوری‌که امروز نه‌تنها در سراسر کشور، بلکه در کشورهای اروپایی و آسیایی، به‌ویژه در خاورمیانه نامی پرآوازه و آشناست. براساس سوابق موجود، شرکت سهامی بیمه ایران رسماً در تاریخ ۱۴ آبان ۱۳۱۴ش گشایش یافت و پس از نطق داور (وزیر مالیه)، اولین بیمه‌نامه آتش‌سوزی به‌نام مشارلیه و برای ساختمان مسکونی‌اش صادر شد. پس از افتتاح رسمی، فعالیت‌های کاری و عمومی شرکت از تاریخ پانزدهم آبان‌ماه سال ۱۳۱۴ هجری شمسی آغاز شد و این روز، تحت عنوان سالروز تأسیس بیمه ایران و سپس به‌عنوان روز بیمه در تاریخ فعالیت‌های اقتصادی و بیمه‌ای کشور به ثبت رسید. رشته دیگری که در همان سال ۱۳۱۴ش فعالیت بیمه‌ای آن آغاز شد، بیمه باربری بود و اولین بیمه‌نامه در این رشته در ۴ آذر ۱۳۱۴ش صادر شد.

رویدادهای مهم 19 ذی الحجه در گذر تاریخ

* مرگ «#؛ آبا قا خان& raquo؛ ایلیخان مغول (680ق)

اشاره:

پس از مرگ هلاکو، پسرش اباقاخان به جانشینی او نشست. او تبریز را پایتخت و خواجه شمس الدین محمد جوینی را وزیر خود قرار

داد. اباقاخان سعی داشت تا با کمک مسیحیان روم، دولت مصر را که در آن زمان، پرچمدار عالم اسلام بود، از میان بردارد ولی موفق نشد و از آنان شکست خورد. در زمان اباقا خان، استیلای مغول تا کنار دریای مدیترانه گسترش یافت.
* رحلت عارف الهی و عالم ربانی آیت الله «سیدعبدالکریم کشمیری« در قم (1419 ق)
اشاره:

آیت الله سیدعبدالکریم کشمیری در سال 1345ق در نجف اشرف به دنیا آمد. پس از فراگیری دروس مقدمات در نجف، در حلقه‌ی درس خارج آیات عظام: خویی، سیدعبدالاعلی سبزواری، سید عبدالهادی شیرازی و شیخ کاظم شیرازی قرار گرفت. به دلیل هوش سرشار خویش، در کوتاه‌ترین زمان توانست، درجه‌ی اجتهاد را از آیات الله خویی دریافت دارد، آن گاه به تدریس سطوح عالی فلسفه در حوزه پرداخت. پشتکار آیت الله کشمیری در تدریس به گونه‌ای بود که روزانه 11 کرسی درس اعم از فقه، اصول، فلسفه و ادبیات عرب برای ایشان برپا می‌شد. افزون بر تدریس، پژوهش و نگارش، در سیر معنوی و تهذیب نفس نیز به مراتب عالی دست یافت و صاحب کرامت‌هایی گردید. در پی سخت‌گیری‌های رژیم بعث عراق، به طور پنهانی همراه خانواده، راهی ایران شد و در مرز ایران و عراق، هم‌هنگامه‌های علمی ایشان به دست نیروهای امنیتی عراق افتاد. سرانجام این عارف سترگ و عالم برجسته در 18 فروردین 1378 ش پس از طی یک دوره‌ی بیماری در 72 سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد و پس از اقامه‌ی نماز توسط آیت الله بهجت، در حرم مطهر حضرت معصومه (س) به خاک سپرده شد.

رویدادهای مهم 5 نوامبر در گذر تاریخ

- * مرگ «جیمز ماکسول«؛ فیزیک‌دان معروف و بنیان‌گذار قوانین نور و الکتریسیته (1879م)
- * تولد «ویل دورانت«؛ نویسنده، فیلسوف و مورخ شهیر امریکایی (1885م)
- * ساخت تلویزیون اولیه توسط «نیل نیپکو«؛ مبتکر امریکایی (1907م)
- * درگذشت «آلکسیس کارل«؛ پزشک برجسته فرانسوی (1944م)
- * پایان جنگ «صدساعته«؛ میان مصر و رژیم صهیونیستی (1956م)
- * محکومیت صدام به اعدام با چوبه دار (2006م)